

ИТ - НОСИТЕЛ НА РАЗВ

Здружување на ресурсите, окрупнување на компаниите и формирање регионални кластери, тоа е вистинскиот пат по кој треба да се движи развојот на ИТ регионот за да може да одговори на современите предизвици.

Пишува:
Рената МАТЕСКА

Искористете ја можноста за добивање информации, размена на искуства, деловни контакти и пронаоѓање идни партнери во остварувањето на заедничката цел - беше порачано од втората конференција "Отворени денови на МАСИТ", во чии рамки по трет пат се одржува и Регионалната СЕЕИТА Конференција. Заедничките напори на Македонската асоцијација за информатичка технологија е насочена кон создавање конкурентен ИТ регион.

"Регионализацијата е глобален тренд во светската економија. На пазарот на производи и услуги во доменот на информатичка технологија, постои изразена конкуренција меѓу неколку водечки региони, како Северна Америка, Европа, Јужна Америка, Азија. Внатре, во секој од овие глобални региони, постојат помали кои, исто така, меѓусебно се конкурираат за освојување на пазарите. Земјите од нашиот регион мора да ги насочат своите напори кон создавање конкурентни и комплементарни ИТ производи и услуги, со цел што поскоро вклопување во светските економски текови. Здружување на ресурсите, окрупнување на компаниите и формирање регионални кластери, тоа е вистинскиот пат по кој треба да се движи развојот на ИТ регионот за да

може да одговори на современите предизвици", вели Петар Индовски, потпретседател на МАСИТ.

Од Регионалната конференција на асоцијациите и бизнисите од областа на информатичката технологија од Југоисточна Европа можат да се искористат и споделат многу искуства.

"Би рекол - потенцира Индовски - дека пред СЕЕИТА конференцијата речиси и не постоеше некаква регионална соработка, или барем не континуирана соработка. МАСИТ беше иницијатор на активностите за отпочнување на соработката меѓу ИТ асоцијациите и бизнисите од регионот, а и организатор на првата ваква конференција која се одржа во 2002 година во Охрид. Присуството на голем број ИТ асоцијации и компании од регионот само ја потврди потребата од регионална соработка. Асоцијациите, главно, делуваа во своите земји, и речиси немаа никакви сознанија што се случува во останатите земји од регионот. Со СЕЕИТА почна да се менува ситуацијата. Асоцијациите воспоставија меѓусебна комуникација и дијалог за меѓусебна соработка, организирање заеднички настапи на светски саеми за информатичка технологија, заедничко учество на проекти и сл. Накратко, резултатите се многу позитивни и еве, ние веќе ја организираме третата СЕЕИТА конференција".

На Конференцијата суштинските прашања кои се раз-

гледуваа беа информатичкото општество кај нас, регионалната соработка, како и обезбедувањето контрола на квалитет и сертификација, outsourcing, e-Business решенијата, а и други теми.

"Тоа се темите на годишната конференција, а се прилагодуваат според потребите на ИТ секторот и актуелните трендови во регионот и во светот. 'Регионална соработка' е стандардна тема на сите досегашни конференции, и во овие рамки ИТ асоцијациите и бизнисите ги презентираат и ги разменуваат своите искуства од домашните и од странските пазари, се разговара за иницирање заеднички проекти, за подобрување на конкурентноста итн. 'Обезбедување контрола на квалитет и сертификација', се мошне значајни сегменти во работењето на секоја ИТ фирма, на кои таа мора да ѝ посвети внимание ако сакаат да ја подобрат својата конкурентност и настап на странските пазари. Значаен сегмент во овој домен се стандардите како ISO9000, CMMI и слично, нивното усвојување, сертификација и одржување. 'Outsourcing' е многу актуелна тема во регионот и во светот. Outsourcing претставува давање услуга на корисник кој не сака неа да ја обавува во својата организација, туку бара надворешен партнер, најчесто заради пониска цена, недостаток на сопствени ресурси, заштеда на трошоци и сл. Outsourcingот има голем потенцијал за регионот и за домашниот ИТ сектор. Се очекува сè повеќе фирми кај нас да нудат свои ИТ outsourcing услуги на корисници од економски развиените региони".

Македонската асоцијација за информатичка технологија егзистира веќе извесно време и досега има постигнато забележителни резултати во ИТ секторот.

"Да, јас лично сум задоволен - вели Индовски - со се-

ПОРАНЕШНИОТ МИНИСТЕР ЗА ЕКОНОМИЈА, СТЕВЧО ЈАКИМОВСКИ И ПЕТАР ИНДОВСКИ, ДИРЕКТОР НА ГОРД СИСТЕМИ И ЗАМЕНИК-ПРЕТСЕДАТЕЛ НА МАСИТ

гашната позиција што МАСИТ ја зазема во општествениот и во деловниот живот во Македонија и регионот, но секако работиме на натамошно зацврстување на таа позиција.

МАСИТ постои од 2000 година. Како и секоја друга организација, и ние минувавме низ разни фази на развојот т.н. институционално зајакнување. Во текот на развојот МАСИТ соработуваше со повеќе партнерски организации, односно помагатели. Позначајни партнери на МАСИТ се GTZ, SIPPO, USAID и други, кои преку своите проекти го помагаа развојот и реализацијата на тековните активности на асоцијацијата, за што сме им благодарни.

Денес можеме да кажеме дека сме успешна ИТ асоцијација, која води грижа за деловните интереси на своите членки, но истовремено игра значајна улога во развојот на информатичкото општество кај нас.

Сметам дека ИТ секторот или пошироко гледано ИТ

ОЈОТ, БАЗИРАН НА ЗНАЕЊЕ

кластерот, веќе игра мошне значајна улога во стопанскиот развој, а во блиска иднина ќе ја преземе улогата на носител на развојот на економијата базирана на знаење. Колку долго ќе трае транзицијата на развојот на ИТ секторот ќе зависи од развојот на севкупната економија во земјата, како и приоритетот и поддршката која му ја дава Владата. Секако, ИТ секторот не може сам да го постигне тоа, затоа е важна улогата на ИТ кластерот, односно соработката меѓу членките во Кластерот, а тоа се МАСИТ, ИСТ компании, асоцијации од други сектори и индустрии, НВО сектор, универзитети, Влада и многу други партиципенти. ИТ кластерот ги обединува клучните фактори во развојот

ток, и за негово успешно функционирање ќе треба да помине одредено време. Фокусот на МЦА, односно Проектот за конкурентност, е насочен токму кон воспоставување и продлабочување на соработката меѓу клучните фактори во Кластерот, заради поуспешен настап на странските пазари. Македонскиот пазар е недоволен за да обезбеди успешен развој на ИТ секторот, или на било кој друг индустриски сектор во земјата, всушност единствен излез за македонското стопанство воопшто е ориентацијата кон извоз на производи и услуги. Оваа мисла треба да созрее во свеста на македонските стопанственици, а тоа сепак не може да се случи преку ноќ".

Многумина се прашуваат колку и како можеме да им бидеме конкурентни на другите држави кога е во прашање информатичката технологија? Колку деветте македонски фирми за информатичка технологија се решаваат за заеднички пристап кон учење од прва рака за извозните пазари и за привлекување на странски купувачи?

"Да се биде конкурентен е прашање на одлука и поставување одредена цел, на пример, донесувам стратешка одлука, идниот развој на мојата фирма да се базира на извоз на моите клучни производи и услуги на европскиот пазар; од тој момент, најголемиот дел од ресорите во претпријатието ги ангажирам на реализација на поставената цел. При тоа, цената не смее да биде главниот адут во понудата, туку квалитетот на производите и услугите и нивното правилно позиционирање на пазарот. Конкурентноста - според Индовски - е сплет од знаење, умееше, нов пристап и начин на размислување и однесување кон купувачите и конкуренцијата, со еден збор градење комплетно нова филозофија на

однесување и дејствување на сите вработени во фирмата. Но, сепак тоа не е нешто недостижно, напротив тоа се учи. Менаџерите во фирмите треба да ѝ посветат поголемо внимание на едукацијата, на самите себе и на своите вработени, особено во доменот на менаџментот, новите технологии, усвојување и одржување на светски препознатливи стандарди на работење и сертификати. Македонија ИТ е конзорциум од 9 ИТ македонски компании кои донесоа стратешка одлука за здружување на сопствените ресурси заради поуспешен настап на надворешни пазари. Очекуваме солидни резултати и тоа во најскоро време".

Вредноста на партнерството, како еден од столбовите на успехот на секој деловен сектор, е од примарно значење за ИТ секторот, а не е за потценување ниту донесувањето Национална стратегија за развој на информатичкото општество.

"Да, партнерството е од примарно значење во функционирањето на ИТ секторот. МАСИТ игра клучна улога во градењето на партнерство меѓу фирмите од ИТ секторот. Довербата меѓу членките се гради со години и постојано се надоградува. Со текот на времето се менува однесувањето на фирмите; тие научија да ги разликуваат заедничките цели на ИТ секторот од интересите на своите компании, и да работат на нивно градење. Тоа е клучот на успехот за успешно функционирање на секое партнерство.

Националната стратегија за развој на информатичкото општество треба многу брзо, во следниве 3-4 месеци, да биде усвоена од Собранието. Зошто е важен овој документ? Најнапред, Македонија има обврска кон ЕУ во процесот на нејзино приближување и усогласување на сопствената легислатива со онаа на Унијата. Натаму, кон крајот на го-

динава, на светскиот Самит за развој на информатичко општество во Тунис, кој се одржува под покровителство на ОН, Македонија треба да ја презентира својата стратегија за развој на ИО. Меѓутоа, најголемиот придонес на овој документ е во дефинирањето на правците на развој на информатичкото општество во РМ, како и донесувањето на акциски план за реализација на поставените задачи во стратегијата, во следните 2-3 години, во рамките на поставените столбови на развој, како инфраструктура, е-Бизнис, е-Влада, е-Образование, е-Здравство, е-Граѓани, и Легислатива. Усвојувањето на овој документ од страна на Владата, како и неговото глобално прифаќање пошироко во општеството, исто така, е предуслов за успешен развој на ИТ секторот во Македонија.

Развојот на МАСИТ е во согласност со потребите на ИТ секторот и неговите членки, следејќи ги при тоа светските текови. Меѓународната соработка со регионот и пошироко и натаму ќе продолжи и ќе се развива. Како клучен носител на активностите во ИТ кластерот, МАСИТ има одговорна улога во иницирањето и поддршката на сите значајни случувања во Кластерот. Внатре во Кластерот треба многу да се работи на подигнувањето на нивото на соработка меѓу клучните учесници на повисоко ниво, почитување на меѓусебните потреби и интереси и слух за заедништво. Потребно е време сè ова да профункционира како што треба, меѓутоа полка се создава една критична маса на менаџери, кои се одлучни во нивниот развој базиран на заедништво и соработка, така што верувам во постигнувањето значајни резултати во ИТ кластерот во скоро време", нагласи Петар Индовски, потпретседател на МАСИТ, директор на Горд Системи.

ШТАНДОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ ФИРМИ НА SYSTEMS 2004, ОКТОМВРИ 2004

на ИТ секторот, односно информатичкото општество во земјата воопшто. Така, на пример, ако владата е одговорна за создавање добра бизнис клима, потребните човечки ресурси за својот деловен развој, ИТ секторот ги црпи, главно, од универзитетите во земјата кои се занимаваат со едукација на ИТ кадри. Колку тие ќе бидат прилагодени на потребите на ИТ секторот, пак, зависи од соработката меѓу овие два партиципенти, ИТ сектор и универзитетите итн. Сепак, развојот на ИТ кластерот е на самиот поче-